

Door werk te maken van een demen-
tievriendelijke samenleving kunnen
we dementie draaglijk maken

Energiek debat gezocht

De winter brengt wellicht geen problemen met de stroomvoorziening, maar ook geen duidelijke visie op de toekomst van kernenergie

- ▶ Twee centrales blijven tot november gesloten
- ▶ De vraag rijst of we de kennis hebben om de veiligheid te beoordelen
- ▶ België voert het debat over kernenergie al te lang niet ten volle

Jozefien VAN HUFFEL

In juni stelden testen met nieuwe apparatuur onregelmatigheden vast in het reactorvat van Doel 3. Die centrale is nochtans een van de centrales die volgens de plannen van de regering tot 2025 openblijft. In augustus sloot ook Tihange 2, omdat het mogelijk met hetzelfde probleem kampt, waarna bleek dat de centrales tot eind november gesloten blijven.

Het federale kernkabinet zat al samen over de eventuele gevolgen van de tijdelijke sluiting voor de energiebevoorrading komende winter. Volgens het kernkabinet is er geen probleem, zelfs niet als de centrales voorgoed sluiten.

De toestand doet echter een andere vraag rijzen. Als nieuwe testen mankementen aantonen die er al decennia zijn, hebben we dan voldoende kennis om de veiligheid van kerncentrales te beoordelen? De regering noch het controleagentschap FANC spreekt zich daar voorlopig over uit.

„Veiligheid hangt af van veel factoren. Sommige zijn goed gekend, andere weinig tot niet”, zegt Aviel Verbruggen van de Universiteit Antwerpen. „Technici bekijken vaak helaas slechts een deel van de gekende risico's en moffelen de verdere moeilijkheden weg. Kennis over de veiligheid van atoomenergie zal altijd ontoereikend zijn, net zoals bij andere technieken. Voor bepaalde technieken, zoals de nucleaire, is dat ontoelaatbaar.”

Verbruggen maakt zich dus wel degelijk zorgen over veiligheid. „Ten eerste omdat eigenaars van kerncentrales laks omgaan met lessen uit hun technologische verleden”, zegt hij. „Het ongeluk

De discussie over de veiligheid van kerncentrales gaat eigenlijk niet over feiten, maar over ethische en politieke keuzes. © Imageglobe

van Three Miles Island in de Verenigde Staten in 1979 toonde bijvoorbeeld het gevaar van waterstofvorming en ontploffingen. Mgr. Luc Gillon, priester en Belgisch aartsvader van de atoomenergie, bracht dat ter discussie, maar de eigenaars luisterden niet. In Fukushima in Japan vorig jaar waren net die waterstofoplossingen de oorzaak van de grote schade. Nu ook zie ik een grote weigerachtigheid om de volle lessen te trekken uit Fukushima.”

Verbruggen hekelt ook dat de sector nog altijd spreekt van „verwaarloosbare risico's”. „Dat is bedrog. Burgers moeten de risico's aanvaarden, terwijl verzekeraars, specialisten dus, weigeren om ze te verzekeren. Als de risico's echt verwaarloosbaar waren, zouden

ze er snel bij zijn om premies te incasseren.”

De problemen in Doel en Tihange versterken het pleidooi voor een doorgedreven debat over de toekomst van kernenergie. „Dat gaat niet allereerst over feiten, maar

„Hopelijk is de menselijke wil sneller dan de fataliteit van een ongeval”

over ethische en politieke keuzes”, zegt Erik Laes, expert energiezaken bij de onderzoeksinstituut VITO. „Tegenstanders van kernenergie noemen de veiligheidsrisico's 'klein, maar niet te negeren'. Voorstanders noemen ze 'verwaarloosbaar'. De wetenschap biedt

geen uitkomst. De politiek moet de knoop doorhakken, eventueel met hulp van ethici. In Duitsland oordeelde een ethische commissie dat een systeem dat volledig gebaseerd is op hernieuwbare energie beter is voor de toekomst, in België ontbreekt een langetermijnvisie.”

Volgens de Bond Beter Leefmilieu (BBL) bedreigt het gebrek aan visie ook de bevoorrading. „Neem het plan om centrales te sluiten in 2015. Dat kan zonder problemen voor de bevoorrading, op voorwaarde dat er dringend een beleid over hernieuwbare energie komt”, zegt Lieze Cloots. „Het debat beïnvloedt de evolutie van de markt. Hoe meer de regering draait, hoe moeilijker de markt van hernieuwbare energie op gang komt.”

„Vandaag zie ik een ontwijking van het debat”, besluit Verbruggen. „Wie inzicht heeft in de geschiedenis, techniek en economie van kernenergie, maar onafhankelijk is van atoombelangen, wordt uitgesloten. Het geworstel met kernenergie houdt dus nog wel even aan, maar de idee dat atoomenergie een deel van de oplossing is in plaats van een hoofdfactor van ons energieprobleem, zal worden doorgeslagen. Hetzij omdat hernieuwbare energie haar tegenpool overbodig maakt, hetzij omdat een nucleaire catastrofe in Europa vroeger de ogen opent. Laat ons hopen dat menselijke wil en verstand sneller zijn dan de fataliteit van een ongeval.”